

A halványsárga fényben úszó város macskaköves utcái között kanyargó folyó mélyéről merült fel egy kora őszi hajnalon. A partra sétált és a feljövő Nap fényében megcsodálta a távolba vesző hajókat. Mézszínű szemei megteltek

102 Sándor Zoltán

FIÚ A VÍZBŐL

Milan Mladenović emlékére

könnyekkel, egy pillanatra elállt a lélegzete és halkán felzokogott. Így ismerkedett meg saját hangjával.

– Fiú a vízből – mutatkozott be a frissen ért gyümölcsökkel megpakolt kordéikkal a piac felé csör-

tető kofáknak, akik megengedték neki, hogy velük tartson, majd segítségért cserébe búcsúzóul egy fürt zamatos szőlővel és néhány kásás almával ajándékozták meg. A fiú megilletődötten vette kézbe a szemrevaló gyümölcsöket, s mielőtt még szájához emelte volna őket, ujjhegyével lágyan végigsimította felületüket, mint ahogyan a selyemszoknyát szokás egy nő lábán.

Nyálédesítő falatokat harsogtatva fogai között, hozzádörgölözött az út mentén terebélyesedő vén platánok kérgéhez, végighúzta tenyerét a szobákat és emberi sorsokat magukba záró házak falán, kezdetben óvatosan, majd egyre bátrabban megérintett minden útjába kerülő embert, bokrot és tárgyat, így bizonyosodva meg affelől, hogy a való világ veszi körül.

Eledel után kapirgáló kóbor kutyák kíséretében és kartonpapírokon háló hajléktalanok megüvegesedett tekintetének kereszttüzeiben felkapaszkodott a város központjában magasodó várrom külső falára, és az egymásba ölelkező folyók láttán különleges melegség árasztotta el lelkét. Felidézve elfakult emlékeit, letörölte arcáról a félelmet, s mint aki nyomot hagy maga után, úgy nézte a végtelen vizet, amely mindent a feledésbe visz.

Nyitott távlatok világára vágyott, embertársakra, akik megcsókolják a boldogtalanokat és megnyugtatják a nyugtalanokat, akik szájuk szögletében mindig tartogatnak néhány kedves szót az elutazóhoz és nyugalmat árasztó tekintetükkel megetetik az éhezőket, de bármerre is nézett maga körül, csak kristályszemű és kristályszívű idegeneket látott mindenütt, akiknek arcára az unalom és az erőltetett nevetés ráncokat festett.

Lesétált a főutcára, ahol saját éjszakájukat mások nappalára felcserélő suhancok egymást püfölve vizsgáztak a férfikorra, s ahol a magasba emelt kezek alatt a kalács a szájban és a tej a pohárban egyre ismeretlenebb fogalomná vált, majd az utca végén lévő téren elvegyült a koncentrikus körökben tobzódó tömegben. Bármennyire is ismerősen csengtek a hangok körülötte, teljesen egyedül érezte magát. Egyedül, mint a függöny mögül a várost kémlelő hajadon, aki a kezelőjéből leskelőző kisördögökkel intett neki, térjen be hozzá.

A lány ébren álmodott, az idő ölében ringatózva úgy cserélgette a szerepeket, mint esténként az estélyiket, körmei alatt szerelemmérget tartogatott. A fiú úgy élt, mint egy álomban, amelyből nem látta a kiutat, a változások útján igyekezett megőrizni magát a változástól, önmagán keresztül újra meg újra megváltoztatni a világot. Minden szem kenyérmorzását megettek, minden csepp bort megittak, a szél ritmusában részeg táncot jártak, és egy új világba menekülve felszálltak a város fölé. 103

A fiú egész nap arra vágyott, hogy valaki rátaláljon a szobában, ahol meghal a nappal és elhalványulnak a múlt árnyékai a falakon, de alkonyatkor már tudta, hogy a lány tudja, hogy ő is tudja: soha többé nem jön újra – ősszel sem, amikor lehull a falevél, télen sem, amikor hull a hó. Ráüvöltött a Holdat eltakaró felhőre, és engedte, hogy a Nap ikeruzzi szárnyakként olvassa el a szerelmet. A mennybolt a szemébe nevetett, az égi ezüstitogarak a nő hangján suttozták: elmegyek.

– Mesékben élünk, mások által kitalált badarságokat ünnepe-
lünk... Már nem elegendők a szavak, hogy életkedvet leheljenek be-
lém – árulta el egy ismeretlennek a parkban egy padon, aki csak némán
bólintott szavai hallatán. Nézték a csillagokat és hallgatták az épp
megérkezett híreket. Egy kedves hang azt mondta: idejük hamarosan
lejár. – Az a jó, hogy teljesen egyedül születtem – mondta halkán a
távozó idegennek, majd búcsúzóul hozzátette: – Így minden vereség-
ben felfedezhettem egy szeletke szabadságot...

Ült egyedül csendben, körülötte emberek milliói lökdösődtek,
siettek valahová, némán nézte őket, s arra gondolt, hogy bárhová is
jutott élete során, mindig belülről történt, mélyen magában. Lehunya
szemeit, magába nézett, s látta: ott van a jel, ott van az út, ott van a
cél, és megbizonyosodott, hogy a való világ benne van. Még egy pil-
lantást vetett a külvilág felé, s amikor szemei újra csukódni kezdtek,
azt kérte, hogy vezessék a vízre.¹

¹ Milan Mladenović (1958–1994) szerb rockzenész, zeneszerző és dalszövegíró volt. Pályafutását a Šarlo Akrobata együttesben kezdte. A trió a nyolcvanas évek elején az Idoli és az Električni Orgazam csapatokkal közösen megjelentetett *Paket aranžman* című albummal mutatkozott be. A három fiatal belgrádi együttes nagylemezét azóta is a néhai Jugoszlávia kultikus alkotásaként tisztelnek, akárcsak a Šarlo Akrobata egyetlen önálló albumát (*Bistriji ili tuplji čovek biva kad...*), amelyet az adott kort meghatározó újhullámos hangzás fémjelez.

A csapat felbomlása után Milan Mladenović megalapította az Ekatarina Velika (közismertebben EKV) elnevezésű együttest, amelynek gitárosa, énekes, zeneszerzője és dalszövegírója volt. A világviszonylatban közismert zenekarok közül leginkább a Simple Minds és a Talking Heads zenéjéhez hasonlítható rockbanda fennállása alatt nyolc albumot jelentetett meg. Az éles gitár riffeken és pszichodelikus szintetizátorhangokon alapuló daloknak Milan Mladenović lírai szövegei filozofikus mélységet varázsolnak. Milannak a nyolcvanas években született dalszövegei kísértetiesen előrevetítik a kilencvenes évek történéseit, legyen szó a *Sarajevo* (*Sarajevo*), az *Ország* (*Zemlja*) vagy az 1988-as *Még néhány év maradt a számunkra* (*Samo par godina za nas*) című dalokról.

1991 őszén, közvetlenül a Horvátországban kirobbant háborút követően, belgrádi rockzenészek csapata – köztük az EKV frontembere is – egy nyitott teherautón egész napon át a szerb főváros utcáin kacsaringózva a háború ellen énekeltek. A kor szelleméből született közös daluk, a *Mir, brate, mir (Békét, testvér, békét)*, a későbbi évek során a háborúellenes megmozdulások rendszeres tartozékává vált. Élete utolsó évében Milan Mladenović Braziliában készített egy kísérleti jellegű zenei albumot, amelyen megpróbálta ötvözni az alternatív rockot a latinos elemekkel és a balkáni népzenevel.

104

Szövegemben a posztmodern irodalom technikájával élve, Milan Mladenović dalszövegeiből kiragadott idézeteket és motívumokat a szabadon szárnyaló írői fantázia révén illesztettem össze.

Esterházy Marcell: v.n.p. v3.0 (2008), fotó, 75 x 50 cm

